

[Johan Philipsen.]

at fremskaffelse af energi på en rationel og billig måde er en af de ting, som er med til at danne grundlaget for den voldsomme tekniske udvikling, som vi er inde i — og i øvrigt har de danske elværker jo af andre grunde efter den sidste krig været inde i en udvikling, der har været meget voldsom — og at den har haft flere ting i sig, som har været til stor gavn for Danmark.

For det første fordi den tekniske udvikling henimod de store enheder har bragt kalorieforbruget pr. kWh ned fra sådan sidst i trediverne 3.800-3.900 til det stadiet, vi befinder os på i øjeblikket, hvor de nye enheder er i stand til at producere en kWh ved hjælp af omkring 2.400 kalorier. Det behøver ingen nærmere understregning, hvilken betydning dette umiddelbart har, idet Danmark jo skal importere alt sit brændsel udefra. Denne udvikling er, også når man tager udviklingen i vore nabolande som målestok, af en sådan art, at elværkerne egne folk — og jeg er jo en af dem — med god samvittighed kan sige til det danske samfund: vi mener at have røgtet denne opgave på en måde, som både vi og andre kan være tjent med.

Det lovforslag, som vi nu skal behandle, indeholder jo forslag om et såkaldt blåt stempel, som de danske elværker vil have regeringen og folkettingen til at give deres låneforening. Lovforslaget er i øvrigt ledsaget af den højtærede ministers skriftlige fremsættelsestale, hvori der udtrykkeligt står, at der dermed ikke er taget stilling til, hvorvidt der skal optages udenlandske lån. Mange vil, når de umiddelbart skal vurdere dette, øjeblikkelig komme med den indvending, at elværkerne kunne da i hvert fald have ordnet deres kapitalproblem selv, hvis nogen i dette land skulle kunne det, for de har jo adgang til at opkræve umiddelbart de højere priser, som skulle skaffe dem dækning. Jeg vil gerne fortsætte med at sige, at den erkendelse trænger alt for langsomt frem i vort land, at kapitalandelen i alt, hvad vi foretager os, er voksende og stærkt voksende, og forståelsen for konsekvenserne af denne situation trænger sig også alt for langsomt frem; jeg vil i øvrigt gerne oplyse, at de priser, der i øjeblikket betales af værker i Danmark, indeholder en kapitalandel på over 50 pct., og den anden del —

altså den lidt mindre — er det, der hedder brændsel og driftsomkostninger.

Den næste indvending, mange vil komme med, er, at lovforslaget for så vidt sigter imod en fortsættelse af de udenlandske lån, og mange vil indvende: hvorfor skal elværker og kommuner have en privilegeret økonomisk stilling på det meget svage og ømtålige kapitalmarked? Dette er der i venstres gruppe med god grund rejst megen og berettiget diskussion om. Det afslører jo ubarmhjertigt dansk økonomis efter min mening allersvageste punkt i øjeblikket, kapitalproblemet, medens vi vel nok på andre områder har haft en særdeles god produktionsstigning og udvikling i øvrigt bag os.

Jeg hørte forleden dag med megen interesse den debat, der fulgte oven på den højtærede økonomiministers redegørelse for statens investeringsbehov i de kommende år. Jeg hørte også hans udlægning af, at en større andel til de offentlige kasser i dette land måtte være en af vejene frem. Det er min mening, at vi kun fik formuleret en del af opgavens omfang i de kommende år, det mangesidede og brede forsøg på en løsning af vore opsparings- og kapitalproblemer. Det er det, der efter min mening endnu lader vente på sig, men jeg kender jo — og erkender for så vidt — elværkerne selvfinansieringsforhold i øjeblikket og også deres målsætning med hensyn til at blive selvfinansierende i fremtiden. Jeg erkender også blankt, at der er meget stor forskel i de vilkår, de enkelte værker har haft i de forløbne år, idet nogle vitterlig ingen muligheder har haft for at undgå lånevejen. Det er jeg nødt til at sige, for jeg ved jo godt, at andre uden for denne sal også vil løse dette, og derefter med god ret vil kunne sige: du har jo arvet en økonomisk set god stilling inden for elforsyningen, og du har jo også arvet nogle økonomiske synspunkter, der er som skræddersyet til den nuværende vanskelige situation på kapitalmarkedet.

Jeg vil gerne have sagt, at der er enkelte virksomheder, som i de forløbne år, uanset hvordan man har stillet det op, ikke har kunnet undgå at optage lån, og den låntagning, de har foretaget, har haft det gode ved sig, at den har givet os nogle produktionsanlæg, der alt andet lige har været til